

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Gymnázium Terézie Vansovej, 17. novembra 6, 064 01 Stará Ľubovňa
Názov projektu:	Rozvojom gramotností k pokroku vo vzdelávaní
Kód ITMS projektu:	312011V381
Názov pedagogického klubu:	2.2.3 Klub učiteľov PrG GTV SL Číslo rozpočtovej položky 5.6.3
Dátum stretnutia pedagogického klubu	16.01. 2023
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium Terézie Vansovej, 17. novembra 6, 064 01 Stará Ľubovňa
Meno koordinátora pedagogického klubu	Jana Haničáková
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	gymntvsl.edupage.org

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE:

PrG – a jej úroveň,

Kľúčové slová: prírodovedná gramotnosť, funkčná gramotnosť, analýza, úroveň prírodovednej gramotnosti

1. Otvorenie, oboznámenie s programom
2. Úroveň PrG v predmetoch GEO, CHE, BIO
3. Návrh a výber úloh na rozvoj PrG
4. Diskusia
5. Záver a odporúčania.

HLAVNÉ BODY, TÉMY STRETNUTIA, ZHRNUTIE PRIEBEHU STRETNUTIA:

1. Otvorenie zasadnutia klubu, oboznámenie s programom .

2. Charakteristika úrovne PrG v GEO, BIO, CHE,

Počas troch rokov realizácie projektu „Rozvojom gramotností k pokroku vo vzdelávaní“ sme sa ako učitelia prírodovedných predmetov viac a intenzívnejšie venovali výberu úloh na rozvoj prírodovednej gramotnosti a ich zaradenia do vyučovania. V roku 2020 však situáciu skomplikovala pandémia vírusu Covid 19 a na dlhú dobu sme sa učitelia aj žiaci presunuli do online priestoru. Spočiatku bolo veľmi náročné učiť týmto spôsobom aj základné učivo, postupne sme sa však prispôsobili a našli možnosti ako žiakom ponúknuť nové možnosti osvojovania si učiva.

Členky klubu sa tu však zhodli v tom, že aj pri ponúkaní nových foriem žiakom sa aktívne zapájala len malá časť žiakov so silným záujmom o učenia sa.

Ďalej sa zhodli aj v tom, že úroveň prírodovednej gramotnosti žiakov možno zvýšiť tým, že žiaci budú riešiť úlohy typu PISA a budú o takýchto úlohách diskutovať medzi sebou a s učiteľom a že vyučovanie bude založené na žiackych aktivitách súvisiacich s úlohami. Je žiaduce, aby žiaci boli schopní riešiť takéto úlohy a tým získať potrebnú úroveň prírodovednej gramotnosti pre ich uplatnenie sa v spoločnosti. Potrebu tvorby takýchto úloh, ktoré vyžadujú argumentáciu, úloh vsadených do reálneho života, obohacujúcich o nové informácie aj z iných oblastí zdôrazňujú aj odborníci.

Prírodovedná gramotnosť si vyžaduje istú úroveň čitateľskej aj matematickej gramotnosti. Bez schopnosti prečítať a pochopiť text a následne vykonať matematické operácie a vedieť napr. čítať z grafov žiak nie je schopný správne aplikovať svoje vedomosti z prírodovedných predmetov.

Úlohy na testovanie gramotností majú spoločné črty. Je pre nich charakteristické:

- kontext, súvisiaci s reálnym životom, môže to zahŕňať aj vedu, techniku a technológie,
- využívanie vedomostí (z matematiky v prípade matematickej gramotnosti, z prírodných vied ale aj z matematiky pri prírodovednej gramotnosti),
- kompetencie, t.j. postupy, procesy, schopnosť „vylúpuť“ matematický, či prírodovedný obsah problému, schopnosť vyvodzovať zdôvodnené závery.
- postoje, prejavovanie záujmu, podporu výskumných aktivít, motivácia konať zodpovedne a pod.

Pre nás ako bežných učiteľov je časovo náročné takéto úlohy vyhľadávať a prípadne aj tvoriť. Zatiaľ ich je veľmi málo a učitelia by potrebovali k takýmto úlohám aj metodické poznámky a usmernenia.

Z hľadiska úrovne prírodovednej gramotnosti na našej škole sa istá skupina žiakov dokáže úspešne venovať kontextovým úlohám typu PISA. To je pre nás motiváciou zaraďovať takéto úlohy vo väčšej miere. Počas zasadnutí klubu sme si spoločne zdieľali medzi sebou nájdené a vytvorené úlohy alebo zdroje takýchto úloh.

Zistili sme, že v PISA 2009 priemer prírodovednej gramotnosti slovenských žiakov nedosahuje priemer, ktorý dosiahli členské krajiny OECD. Približne jedna pätina slovenských žiakov (asi 20% v roku 2006 a 19% v roku 2009) patrí do rizikovej skupiny žiakov, ktorí ukončia povinnú školskú dochádzku bez toho, aby nadobudli aspoň základnú úroveň prírodovednej gramotnosti. Najviac slovenských žiakov je na úrovni 3 (takmer 30%). Aj bodová hodnota slovenského priemeru v štúdiu OECD PISA 2009, 490 bodov, by patrila k tejto úrovni. Iba približne 6% slovenských žiakov dosahuje dve najvyššie úrovne prírodovednej gramotnosti: 5 alebo 6 úroveň (je to o polovicu menej ako v prípade matematickej gramotnosti). Je to o tretinu menej ako je priemer krajín OECD a neporovnateľné s výsledkami najúspešnejšej krajiny roku 2003 a 2006 Fínska

(zdroj https://fmph.uniba.sk/fileadmin/fmfi/studium/autoreferaty/AR_Holubcova.pdf

3. Návrh a výber úloh na rozvoj PrG - uvádzame niekoľko najzaujímavejších zdrojov na výber úloh

https://skoly.vdu.sk/33/tvorba-ucebnych-uloh-na-podporu-prirodovednej-gramotnosti-uniqueiduchxzASYZNZYUSoQdoktmGxGS_SHO7rrSGhOt892SMI/?serp=1

– video pre učiteľov ako inšpirácia na tvorbu takýchto úloh. Spolu sme si ho pozreli na zasadnutí klubu.

<https://archiv.mpc-edu.sk/sk/ulohy-na-rozvoj-klucovykh-kompetencii-prirodovednej-gramotnosti>
<https://moodle.pf.unipo.sk/course/view.php?id=673#section-3> – aj s metodickými poznámkami
https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/2021_p%c5%99%c3%adlohy/Mezin%c3%a1rodn%c3%ad%20%c5%a1et%c5%99en%c3%ad/PISA_2020_04_01_e-verze_final.pdf - v českom jazyku
https://kdf.mff.cuni.cz/vyzkum/materialy/netradicni_prirodovedne_ulohy.pdf - v českom jazyku
https://dspace.cvut.cz/bitstream/handle/10467/105039/Distler_Tepla_Teply_et_al_Efektivni_vyuziti_uvolnenych_uloh_z_PISA_testovani_na_rozvoj_vyssich_kognitivnich_urovni_a_prirodovedne_%282022%29_PUBV_359172.pdf?sequence=1&isAllowed=y - v českom jazyku

4. V závere stretnutia sa rozprúdila živá diskusia o možnostiach, metódach a postupoch ako podporiť u žiakov rozvoj prírodovednej gramotnosti aj s cieľom dobehnúť to čo sme počas prerušeného vyučovania zameškali. Ide hlavne o praktické činnosti, experimenty, skupinovú a tímovú spoluprácu žiakov.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA:

- zaradiť do vyučovania viac experimentálnej práce
- podporovať tímovú spoluprácu
- podporiť žiakov s hlbším záujmom o prírodovedné predmety s cieľom dobehnúť zameškané

Vypracoval (meno, priezvisko)	Jana Haničáková
Dátum	16. 01. 2023
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Ivana Hurtošová
Dátum	18.01.2023
Podpis	

Príloha: Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu